

Mattijuhani Koponen

**JÄNIKSENÄ MAAILMASSA
1990**

1.

Jo vuosia pakenin
ihmisen kosketusta
sydän suljettuna.

Ja nyt kun juoksen
kohti sydämesi huonetta:
se on täynnä! Pakahtumassa!

Huudan parvekkeellani
täydenkuun yksinäisyyteen
sudenulvonnan:

“Sydämesi on huoneeni!”

Olkoon täysi.
Odotan ulkopuolella
jos vielä tulisi uusi kevät.

2.

Tuli helvetillinen kiire paeta
tästä kaupungista
josta teit matkaa ja:
kun tuntui etten kestä,
oman matkani ajassa minut täytti
tietoisuus ettei pääse pakoon
itseään.

Tunteitaan ei voi jättää
rautatieaseman säilöön,
ja niin olin kahden maailman välissä:

toinen huutaa henkisyyttä,
valoa, ylevää rakkautta
joka ei omista.

Ja tämä toinen,
raadollinen, todellisempi,
jos sitä mitataan
niin kuin pitäisi esinettä kädessään,
tahtoo olla ainoasi,
olla sinun, sinussa,
yksin ja ainoa.

Kutsun opitun mukaan tilaani
rakkaudeksi; rakastan sinua.
Kysyn kuin epäilevä:
mikä on sen sisältö?

Olenko tunnevammainen,
lapsuuden ja kokemusten

joka kielsi seksuaalisuuden.

On paljon ajateltavaa.
Saisinko muuttaa kohtuusi
ja miettiä itseni valmiiksi
syntymään sinussa

3.

Ja kun taas toisinaan
välitiloissa
minussa puhuu kauneuden harha
kuin kaipuu jumalten seuraan
jotka eivät usko
vaan lähettävät vihan demonit kimppuuni;

kuinka vanhakantaista puhetta!

Mieleni ovat sepposen selällään
odottamattomien tulla ja ottaa.

Mitä jää?
Kaiken olen jakanut
kuten ymmärtämätön
joka tuhlaa peltonsa.

Ja kun ei ole enää jaettavaa
tulevat pilkkaajat
ja alkaa selkäänpuukottajien julma tanssi.

Onnittelen itseäni,
olenhan kameleonttien sukua
ja sisiliskojen
sisimpääni ne eivät pääse.

Vapauteni on näkymätöntä
ja yksin minun.

4.

Käyvät toteen
lapsuuteni unet, sadut,
metsänpeikot, enkelit;
enää emme erkane.

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

5.

Ymmärrä myös heitä
joilla on jo kiire
tuhota sinut.

Sinuthan nähdään
vasta kuoltuasi,
kun kirkastut.

6.

Ensimmäinen ilta

Saavuttuani tähän maisemaan
alkoi silmieni kautta kutoutua
aivokudoksiin uutta maailmaa:
palasin lapsuuteen.

Aurinko meistä kahdesta meni levolle jo varhain:
20.06 katsoin rannekettani kun viimeiset säteet
vetäytyivät lahdenpuoleisen metsänreunan
takaiseen unikuoppaan.

Vielä jäi vähän valoa; oli kevät.
Mutta äkkiä alkoi viiletä:
talven jäljiltä talo paleli.
Se oli kuin
vuosikymmenien taakse unohtunut
harakanpesä, asumaton.
Sekin oli ehtinyt riisuutua auringolle
eikä yön tullen löytänyt
pukinpökkimiään.

Lisään takkaan puita,
puen ylleni pari paitaa lisää,
keitän teetä, lisään hunajaa.
Yön valvon tulta.

Ensimmäinen ilta,
hidas yö
aamun odotusta;
sinä jossakin kaukana matkalla,
mieleni eteisissä,

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

kun kutsuisin jo sisään,
mutta en tavoita.

En avaa radiota; tv jäi kaupunkiin, onneksi:
masentavaa valoa, kuvia maailmasta
joka syö itseään.

Takkatuli on elävä ikoni,
mielenrauhan takaaja.

Näin eläen tätä hetkeä
ikuisuus tuntuu läheiseltä, ja:
olet kokonaisena läsnä, minussa.

7.

Aamun valjetessa alitajunnassani
kypsänä kysymys:
Olisiko minulla annettavaa
tässä elämässä juuri sinulle?

Muutakin kuin elämäni
taakat.

Eniten tarvitset iloa, surutyön
ja masennuksen avuksi;
erosi laastaroimiseen matkan.

Löydän lääkkeitä myös kaapistani
kun asiani ovat tolallaan
enkä ole joka hetki kiinnittynyt
jokapäiväisen sietämättömyyden turhuuteen.

Ja kun aikani on
huoleton
täytyn ilosta
joka on jaettava:
ojennan sen sinulle
ennen muita.

Tuntien itsekkään olentoni
kysyn: tarvitsetko
vihaisia tuulia
jotka tulevat kysymättä
ja ottavat halunsa mukaan.

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

8.

On paljon kysymyksiä, mietittävää,
puuttuu vain taito.

Ja halu päästä sinuun:

tässä kohtaan pelon siemenen.

Päivätajuntaani ilmestyy

eideettinen kuvasi ja näen pajun

joka ei piittaa tuulista;

se kasvaa, kumartaa pahimman myräkän alla, ei väisty,

taipuu ja ravitsee itseään

tuulen puheella ja mitä se kantaa maahan sateena.

Odotan. Kun kohtaamme

tiedämme tästä kumpikin enemmän.

9.

Kymmenes toukokuuta 1995:
taivaalta rakeita.

Talvi pakenee ja viskaa
vihassaan viimeisen kevätkylvön;

kevät
rauhallisena eteisessä odottaa,
ja pihakoivut puristavat kouransa
päästämättä kynsiään vihertämään.

Kun ne vihdoin avaavat kätensä
ja heleä lehtivihreä puhkeaa
on kuin olisi jo häävuode sijattu

minut valtaa tunne onnesta
kuin olisit itse kevät
ja ajattelen sinua kuin morsiantani.

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

10.

Kaivo

11.

Uusi aamu, heräsin
ennen seitsemää outoon kalkatukseen.
Menin viluisena verannalle
pihamaa on valkoinen
ja vihmoo laiskasti räntää:

taivas kuin enkelten näyttämö
valkeat joutsenet matkalla pohjoiseen!

Vastarannalle ilmestyy nuori tyttö
ratsun selässä ilman satulaa kuin saduissa;
tuskin pikkupöksyjä,
häpykarvat hangaten hevosen karvaa.

Lahdella sukii siipiään
silkkiuikkupari;
miten onnistuu pesintä tässä säässä.
Montako untuvikkoaan menettävät
haukien suihin
ja lounaiksi lokeille
ennen syksyn metsästäjiä.

Räkättirastaat ilkkuvat minulle
kuin kuulisivat
ajatukseni.

Aamuhätyksen finaalina
jostakin kaukaa pilvien takana näkymättömistä
kasvaa jylisevän vasken energia
peittäen samaan suuntaan liukuvien joutsenten puheen:

12.

ilmavoimien hävittäjäpari
ujeltaa yli; matalalla lentäen
muistuttaa elinaikani todellisuudesta
jossa ei siedetä kauneutta
ellei sisällä julmuutta.

Haparoin ajatuksissani:
ilman taskulaskinta
yritän mitata rahassa
montako työvuotta yksi ylilento
tuhlasi rauhantahtoisen taiteilijan,
tutkijan, kaunosielun
mahdollisuutta elämään

Joutsenet ja hävittäjät
tuovat kuvaa
taivaasta ja helvetistä
joita ihmismieleen rakentuu.

Mieli rakentaa myös tekoja.

Kuka säätelee pahuutta
kun yksin ei jaksa,
kun ei ole kykyä
ja kokemukset ja tieto
joukkovoimasta
eivät anna aihetta iloon.

13.

Kun tulee ilta
ei ole tekemistä
avaan virtuaali-ikonin
ydinsähköllä;
näen lapsen lasittuneet silmät
kuin katsoisi
ennustajaeukkojen kristallipalloon:

ei muuta kuvaa maailmasta
kuin raakuus ja voimaa edustava rujous,
ihmiskuoret
joiden sisällä ei ole sydäntä
äärellinen tyhjyys
uppoaa loputtomaan mustaan aukkoon.

Ja äskeinen lapsi, kuva
joka vielä on jäljellä
on muurahaisten ruokaa,
ja tuuli puhaltaa hiekkaa hänen luittensa ylitse.

Missä on lapsen elävä nauru,
katosiko lopullisesti
vai saiko matkustaa sielun mukana Isän Kotiin?

Kuka on Isä
joka tämän kaiken sallii

14.

Hetki sitten
pihaleikeissä
kuuntelin lasten iloa
kun jokin lapsesta unohtui
kuin olisi lentänyt pois

minä jäin tyhjään kaivoon
odottamaan vuoroani
lakaten kysymästä
milloin se tulee.

Parempaa on kysyä
kuinka täytät oman aikasi.
Ja vastata
elämällä.

15.

Pääskysen siivenisku
kesäillan tyvenessä norppajärven rannalla;
muistan välähdyksen lapsuuteni kuvitelmista
kun ohikiitävä hävittäjä
sieppaa hyttysen: lentää syödäkseen!

Ja pariutuakseen
aiheuttaen näkijälle
kauneuden harhan
kadoten tietoisuuteen
elämän lyhyestä tyhjyydestä.

Häviämätön energia;
metamorfoosi hyttysestä pääskyseen,
ja mitä pääskysestä tulee
kun ei päivääkään.

16.

Kesä meni, lapsuus kulki ohitseni,
sodan äänet jäivät korvieni labyrintteihin
päästäni tuli kaikukammio.

Tänään, vuosikymmeniä myöhemmin
kammioista kaivetaan arkeologiaa
ja luodaan uutta
nyt kun koko tietoisuus on toinen
ja siitä luotu teknologia
- vankila sekin,
josta tosin vapautuu
kun ottaa töpselin seinästä.

Mutta! Mutta!
Mitä olisi Bach
ilman urkuja, kirkkoholveja, katedraaleja!
Maan tasalleko pommitetaan
kuten tapahtuu.

Julmuusko yksin on homo sapiensin Jumala
vallan tarpeista luotu, alistajaksi, sortajaksi
kun Homo Ludensia itse etsin
ihmiskunnan savuavilta raunioilta
jotka saavat hetki hetkeltä lisää
ultraviolettisäteilyä.

17.

Ja nyt kun viha, sota, hävitys, pelko
uhkaavat masentaa rohkeimmat näkijät
tai muuttuvat kyynikoiksi
ja hyvyydeksi tunnistettu ei jaksa taistella
pahuutta vastaan
kun sekin on jo läpeensä itsekästä,

päässäni
ja sydämeni tutkimattomien tunteiden
osioissa
huutaa hätä apua;

tässä turvaudun viimeiseen mitä minulla on:
muutan elämäni runoudeksi
vihan rakkaudeksi
ja adrenaliini suonissani
antaa energiaa minusta aikalaisiini,
tekee toiveista totta.

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

18.

Vaikeampaa kuin ymmärtää
on antaa anteeksi,
suostuttaa itseänsä kasvuun
ja elää ihmisiksi
vapaudessa.

Kun jo paha sana
on teko
ja tuhlettua aikaa.

Kateus
estää oivalluksen
olellaisen ymmärtämiseen ja
näkemiseen

19.

Haluten uhmata aikaa
mielikuviaan kuljettaen ylitse
öitten ja ylitse päivien
kysyy jatkuvasti
jokaisella askeleella:

kuka olen, mistä tulen,
mikä on tarkoitukseni?

Muut määrittelevät sinua mielensä mukaan,
mutta mitä itse näet.

Uupuneena alituisesta matkasta,
kompuroiden ja kaatuillen
joka kerta nousten
hiljaisuuden kaivossa tai vuorilla
ilman loppuessa
koki lopulta
ilon
ja vapauden

Turhuutta kaikki
uhma ja kapina;
elämä on tässä ja nyt
ja toteutuu jokaisessa joka ohjaa tahtoaan
hyvän täyttämiseen pahan tyhjyyden silmässä

Se toteutuu etsimättä, odottamatta
kun muistat: pidä ovesi avoimena
älä pelkää;
tuulia tulee ja menee,

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

ne eivät voi satuttaa
kunhan pidät varasi ja olet hereillä

20.

Arvoitus

Istuivat joen rannalla

Jeesus, Buddha ja

Muhammed:

ykseydessä, yhdessä, kukin yksin ja erikseen

olevaisuutena

seurassansa viisaita miehiä,

naisia kun ei vielä ollut

paitsi muutama neitsyt

ajatuksena

Ja kaikki he olivat

lasinkirkkaita ja läpikäveltäviä

kuin unet; epätodellisuus

joka on todellisin

ja jonka löytää

harva tai vain hullu viisas:

hän ja vain hän

joka kantaa sisintään eikä ulkoista

Kun saapuu neito nuori

keveät kengät jaloissaan

kuin olisi perhosten kannattama

ja kulki kuin tuulen tanssi,

pilvet kulmillansa kertoi unestaan,

jota elämäksi kutsui

21.

Ja neito nuori
käveli lävitse unien
näkemättä Muhammedia, Buddhaa, Jumalaa,
kuulematta viisaitten miesten neuvoja
kulki keveät kengät jaloissaan

Kun herättyvään tietoisuuteen,
joka ei ollut unta unien varjoissa
vaan uutta elämää unesta johtuvaa,
häntäänsä ihmetteli ja karvojaan,
kas kun oli koiraksi päätynyt
ja saanut hampaat
lihansyöntiin ja raateluun.

22.

Matkalla

23.

Perityn kesämökin pihakoivun tuohessa
hymyilevät kasvot: mikä nyt niin naurattaa
ellen minä ja kuvani ikkunarudussa
naavapartainen joulupukki.

Pihaliiterin kirves hioo hammastaan
kantaakseen koivun takkapuiksi
tai saunanlämmitykseen, ja hellakin huutaa:
“Puita kahvitullelle!”

Tuosta ei tuohi hätkähdä, tulen sytyke:
tuli kuuluu puun elämään, ja tuhkasta
elämän lintu nousee siivillensä.

Opettele puun tavoille,
kuuntele kuusen juurella tuulen tarinoita,
niitä tulee läheltä ja kaukaa,
ja päivänpahteessa vetäydy varjoon
niin kuin viisaat vetäytyvät
mahlaa nauttien.

Istu ja elä niin kuin näkevät.

24.

Tärkeintä ei ole puutarhanhoito
paitsi omassa päässäsi
on tärkeintä

ajattelun
ja sen pohjalta
harkittujen tekojen
myönteisyys,

laupeus ja rakkaus
vailla omistamista:
kaiken jakaen.

Ja olla tekemättä
on jo harjoitus
ja kantaa;

Taoon

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

25.

Vaikeampaa kuin ymmärtää
on antaa anteeksi,
suostuttaa itseänsä kasvuun
ja elää ihmisiksi
vapaudessa.

Kun jo paha sana
on teko
ja tuhlettua aikaa.

Kateus
estää oivalluksen
olellaisen ymmärtämiseen ja
näkemiseen

26

Motto:

Life is Creation

Creation is Life

Hetki sitten
pihaleikeissä
kuuntelin lasten iloa
kun jokin lapsesta unohtui
kuin olisi lentänyt pois

jäin tyhjään kaivoon
odottamaan vuoroani
lakaten kysymästä
milloin se tulee.

Parempaa on kysyä
kuinka täytät oman aikasi.
Ja vastata
elämällä.

Mattijuhani Koponen: Jänikseä maailmassa

27.

En avaa radiota; tv jäi kaupunkiin, onneksi:
masentavaa valoa, kuvia maailmasta
joka syö itseään.

Takkatuli on elävä ikoni,
mielenrauhan takaaja.

Näin eläen tätä hetkeä
ikuisuus tuntuu läheiseltä ja:
olet kokonaisena läsnä, minussa.